

UCHWAŁA NR XXXI/200/2021
RADY POWIATU NOWODWORSKIEGO

z dnia 24 czerwca 2021r.

**w sprawie przyjęcia Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób
stosujących przemoc w rodzinie w powiecie nowodworskim na lata 2021-2022**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020r. poz.920) oraz art. 6 ust 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 i poz. 956), Rada Powiatu Nowodworskiego uchwala, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się do realizacji Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie nowodworskim na lata 2021 – 2022, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

/-/ Zdzisław Szmytkowski

Załącznik
do uchwały nr XXXI/200/2021
Rady Powiatu Nowodworskiego
z dnia 24 czerwca 2021r.

**Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób
stosujących przemoc w rodzinie w powiecie nowodworskim
na lata 2021 - 2022**

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Diagnoza.....	5
II. Podstawa prawna i programowa	11
III. Założenia ogólne programu.....	12
IV. Cele programu.....	14
V. Zakładane efekty programu	15
VI. Realizatorzy programu	16
VII. Adresaci programu.....	17
VIII. Zasady realizacji programu	18
1. Procedury selekcji i naboru uczestników programu	18
2. Reguły uczestnictwa w programie	20
3. Realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy	21
4. Założenia w zakresie realizacji programu.....	23
IX. Monitoring i ewaluacja programu.....	25
X. Finansowanie programu.....	26

Wstęp

W całym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ważne są oddziaływania zmierzające do pomocy ofiarom przemocy jednak bardzo istotne jest zapobieganie przemocy w rodzinie. W tym celu niezbędne jest prowadzenie oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwanego dalej „programem”, jest zadaniem zleconym samorządu powiatowego. Program stanowi element całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Ukierunkowany jest na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, a w rezultacie na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez te osoby pomocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Program opracowany został z uwzględnieniem Wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowiących załącznik nr 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (na lata 2021 – 2025) przyjętego Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021 r.

I. Diagnoza

Powiat Nowodworski położony jest w środkowej części województwa mazowieckiego i zajmuje obszar 691,6 km². W granicach powiatu znajduje się sześć gmin: miejska - Nowy Dwór Mazowiecki, miejsko - wiejskie - Nasielsk i Zakroczym oraz wiejskie - Czosnów, Leoncin i Pomiechówek. We wszystkich gminach Powiatu Nowodworskiego funkcjonują Interdyscyplinarne Zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba mieszkańców powiatu nowodworskiego wynosi 79378; Nowy Dwór Mazowiecki 28679, Nasielsk 7697, Zakroczym 3183, Czosnów 9991, Leoncin 5620, Pomiechówek 9090. Na terenie powiatu przeważają kobiety, jest ich 40630 co stanowi 51,2%, z kolei mężczyzn jest 38748 co stanowi 48,8%.

W latach 2020-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 5,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,0 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. 60,5% mieszkańców powiatu nowodworskiego jest w wieku produkcyjnym, 19,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim liczba bezrobotnych w powiecie nowodworskim na koniec grudnia 2019 r. wyniosła 1827 osób i spadła w stosunku do grudnia 2018 r. o 80 osób, co stanowi 4,2% ogółu bezrobotnych.

Tabela 1. Stan bezrobocia na terenie poszczególnych gmin powiatu w 2019 r.

<i>Miasto / Gmina</i>	<i>Zarejestrowani bezrobotni</i>				
	<i>razem</i>	<i>w tym kobiety</i>	<i>Do 30 roku życia</i>	<i>Powyżej 50 roku życia</i>	<i>Długotrwale bezrobotni</i>
Nowy Dwór Maz.	620	331	132	161	330
Czosnów	182	92	26	58	12
Leoncin	103	52	24	23	54
Nasielsk	580	118	132	165	275
Pomiechówek	193	183	40	52	103
Zakroczym	149	99	25	80	140
OGÓŁEM	1827	957	379	539	914

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż na terenie Powiatu Nowodworskiego występuje olbrzymi deficyt na lokalnym rynku pracy pracowników w branżach, w których - masowo zatrudniani są cudzoziemcy; - niska bądź całkowity brak motywacji do pracy wśród

osób bezrobotnych spowodowany jest korzystaniem z różnego rodzaju wsparcia socjalnego wykorzystywanego jako jedyne i wystarczające źródło utrzymania (podjęcie pracy wiązało by się z jego utratą). Skutkiem długotrwałego bezrobocia jest m. in. ubóstwo i brak perspektyw co powoduje rosnące poczucie bezradności. To z kolei, przekłada się na wzrost zjawiska patologii społecznych, jakimi są m.in.: alkoholizm czy bezradność w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych. Te czynniki mogą prowadzić do nasilenia zjawiska przemocy.

Diagnoza w zakresie przemocy w Powiecie Nowodworskim 2019r wygląda następująco: Na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki odnotowano 41 interwencji domowych, podczas których sporządzono 41 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba osób, co do których istnieje, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 43 osób z tego 37 kobiet, 3 mężczyzn oraz 11 małoletnich. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wyniosła 41 w tym 2 kobiety i 39 mężczyzn. 23 mężczyzn i 1 kobieta znajdowali się pod wpływem alkoholu.

Na terenie gminy Nasielsk odnotowano 32 interwencje domowe, podczas których sporządzono 32 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba osób, co do których istnieje, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 40 osób z tego 33 kobiet, 1 mężczyzna oraz 6 małoletnich. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wyniosła 41 w tym 2 kobiety i 39 mężczyzn. 17 mężczyzn i 2 kobiety znajdowało się pod wpływem alkoholu.

W gminie Pomiechówek odnotowano 12 interwencji domowych, podczas których sporządzono 12 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba osób, co do których istnieje, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 12 osób z tego 10 kobiet, 2 mężczyzn. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wyniosła 12 i było to 12 mężczyzn z czego 9 było pod wpływem alkoholu.

Na terenie gminy Czosnów i Leoncin odnotowano 38 interwencje domowe, podczas których sporządzono 38 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba osób, co do których istnieje, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 49 osób z tego 35 kobiet, 3 mężczyzn oraz 11 małoletnich. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wyniosła 38 w tym 3 kobiety i 35 mężczyzn. 22 mężczyzn znajdowało się pod wpływem alkoholu. Na terenie gminy Zakroczym odnotowano 27 interwencje domowe, podczas których sporządzono 27 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba osób, co do których istnieje, że są dotknięte przemocą domową wyniosła 27 osób z tego 26 kobiet, 1 mężczyzna. Liczba osób

wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wynosiła 27 w tym 1 kobieta i 26 mężczyzn. 24 mężczyzn znajdowało się pod wpływem alkoholu.

Jak pokazują dane przemoc głównie dotyka kobiet. W 2019r osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową było 171 z czego 141 kobiet, 12 mężczyzn i 18 małoletnich. Z danych wynika również, iż głównie mężczyźni, dominują jako sprawcy przemocy. Na 151 sprawców przemocy w roku 2019, mężczyzn było 143 natomiast kobiet 8. Pod wpływem alkoholu łącznie było 97 osób z czego 95 mężczyzn i 2 kobiety. Potwierdza to tezę o częstym współwystępowaniu przemocy i spożywania alkoholu.

Jednostki policji na terenie powiatu nowodworskiego kierują informacje dotyczące ujawnionych aktów przemocy w rodzinie do właściwych jednostek pomocy społecznej w ramach procedury Niebieskiej Karty. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w 2019 r. przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- w gminie Nowy Dwór Mazowiecki 87
- w gminie Nasielsk 34
- w gminie Czosnów 33
- w gminie Leoncin 6
- w gminie Zakroczym 29
- w gminie Pomiechówek 34

Z informacji przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne w ramach prowadzonych procedur do osób co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy kierowana jest bezpłatna pomoc specjalistyczna; socjalna, psychologiczna i pedagogiczna oraz prawna. W przypadku gdy w rodzinie są małoletnie dzieci nawiązywana jest ścisła współpraca z placówką oświatową.

Z danych uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Nowym Dworze Mazowieckim wynika, iż w 2019 r. wpłynęło 126 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa związanego z przemocą w rodzinie, wszczęto 113 postępowań przygotowawczych dotyczących w/w przestępstw a 34 postępowania umorzono. W związku z przemocą w rodzinie do Sądu wniesiono 72 akty oskarżenia. Zastosowanymi środkami zapobiegawczymi był w 31 przypadkach areszt, w 58 dozór Policji a w 22 wystosowano nakaz opuszczenia lokalu.

Dane z Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim dotyczące postępowań związanych z przestępstwem z użyciem przemocy w rodzinie w 2019 roku przedstawiają się następująco:

Liczba osądzonych osób za przestępstwa za czyny kwalifikujące się jako przemoc w rodzinie:

- Ogółem osoby osądzone -55

w tym:

- art. 157 § 2kk -1,
- art.190 – 4,
- art.190a § 1kk – 2,
- art.207§ 1kk – 47,
- inne - 1
- Skazani ogółem – 50
- Pozbawienie wolności – 32
 - w tym: dozór kuratora sądowego – 19
 - w tym: 2 do 5 mscy – 7
 - w tym z warunkowym zawieszeniem – 6
 - w tym 6 miesięcy do 1 roku – 23
 - w tym powyżej 1 roku do 2 lat - 2

Z informacji przekazanych z Sądu Rejonowego w Pułtusku na terenie gminy Nasielsk w 2019r. zakończono prawomocnie 8 postępowań w zakresie przestępstw z użyciem przemocy w rodzinie w tym 7 skazań i 1 warunkowe umorzenie postępowania.

W 4 sprawach Sąd wymierzy karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, 1 karę grzywny, 1 karę ograniczenia wolności i 1 karę bezwzględnego pozbawienia wolności. Oddanych pod dozór kuratora sądowego zostało 4 skazanych przy wymierzeniu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, w tym 2 skazanych Sąd zobowiązał do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych.

Z informacji przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne działające na terenie gmin Powiatu Nowodworskiego osoby co do których zachodzi podejrzenie, iż stosują przemoc w rodzinie kierowane są do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim. W przypadku kiedy nie ma nałożonego obowiązku udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym przez Sąd osoby stosujące przemoc nie chcą brać w nim udziału. W 2019 roku w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyło 5 osób.

W 2019r. liczba zrealizowanych postanowień Sądu o umieszczeniu małoletnich dzieci w pieczy zastępczej wynosiła 36 z czego w pieczy instytucjonalnej 11 dzieci, w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 25 dzieci; w tym 20 z rodziny naturalnej, 2 z rodziny zastępczej, 3 z pieczy instytucjonalnej. W 2019 r. powstało 14 rodzin zastępczych w tym 1 zawodowa, 3 niezawodowe i 8 spokrewnionych. Z powodu przemocy w rodzinie objętych opieką zastępczą zostało 10 dzieci z czego 6 dzieci w pieczy rodzinnej; a 4 w pieczy instytucjonalnej.

Podmiotami zobowiązanymi na mocy prawa do wszczynania procedury Niebieskiej Karty w przypadku podejrzenia występowania przemocy poza jednostkami pomocy społecznej i Policji są Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki medyczne. Jak wynika z zebranych danych w 2019r liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart” na terenie powiatu nowodworskiego przez:

1. placówki oświatowe – w czterech szkołach; wszczęto łącznie 11 procedur Niebieskiej Karty;
2. placówki zdrowotne – nie wszczęto procedury Niebieskiej Karty, nie wystawiono zaświadczeń lekarskich ofiarom przemocy;
3. Gminne Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – nie wszczęto procedury Niebieskiej Karty;
4. Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne – nie wszczęto procedury Niebieskiej Karty;
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim – w roku wszczęto - 2 procedury Niebieskiej Karty.

Powyższe dane wskazywać mogą na nie zmiennie zbyt niskie zaangażowanie społeczne w sprawy związane z problemem przemocy. Specjaliści pracujący w instytucjach powołanych na rzecz pomocy osobom i rodzinom przeżywającym trudności mają obowiązek ochrony tych osób poprzez właściwe i przewidziane przez prawo reagowanie na wszelkie oznaki przemocy. Zwiększenie kompetencji oraz profesjonalizmu wśród osób i instytucji pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy rodzinie pozwoli na szybkie reagowanie oraz kompleksową pomoc osobom uwikłanym w przemoc.

Do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z prowadzoną procedurą Niebieska Karta skierowano łącznie 57 osób:

- Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nasielsku – 14 osób,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu – 3 osoby,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w owym Dworze Mazowieckim – 40 osób,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czosnowie – 0
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leoncinie – 0

W 2019 roku z poradnictwa specjalistycznego psychologiczno-pedagogicznego oraz prawnego oferowanego przez PCPR w związku z przemocą wewnątrzrodzinną skorzystało 161 osób w tym: psychologicznego 74 pedagogicznego – 69 osób, prawnego 18 osób. W 2 przypadkach związanych z przemocą wystawiono skierowania do Hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej będącego w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

II. Podstawa prawna i programowa

Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym.

Program opiera się na następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 218 z późn.zm.),
- 2) rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259),
- 3) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020r, poz. 1876 z późn. zm.).
- 4) ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (Dz.U. z 2021r poz. 534 z późn. zm.).

Ponadto program realizuje zapisy następujących dokumentów programowych:

- 1) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (na rok 2021) przyjętego Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021.,
- 2) Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie w Rodzinie na lata 2021 – 2025,
- 3) Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2030 (uchwała Nr XIV/89/2015 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 30 grudnia 2015r.
- 4) Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2020 przyjętej przez Radę Powiatu Nowodworskiego Uchwałą nr XVIII/120/2016 z dnia 19 maja 2016r.

III. Założenia ogólne programu

Program osadzony jest w ramach systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Wszelkie działania przewidziane w programie wobec sprawcy są podporządkowane zasadzie ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. W kontekście systemowym program ma przyczynić się do wzmocnienia współpracy i komunikacji między instytucjami stykającymi się ze sprawcą przemocy, oraz podmiotami zajmującymi się sprawcami a placówkami pomagającymi ofiarom przemocy. W zakresie bezpośrednich oddziaływań na sprawców realizacja programu ma przyczynić się do faktycznej zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymać i zakończyć przemoc oraz zwiększyć poczucie odpowiedzialności sprawców za własne czyny jak również ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Praca ze sprawcą opiera się na następujących założeniach:

- 1) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy;
- 2) przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez podstawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- 3) przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonki / współmałżonka, partnerki / partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej;
- 4) można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania;
- 5) stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary;
- 6) korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych;
- 7) stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Podsumowując, w programie zakłada się po pierwsze, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanych, którego nic nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialny jest sprawca, który dąży do przejęcia pełnej władzy i kontroli nad innymi. Tę odpowiedzialność musi on na siebie przyjąć. Nie odpowiada on natomiast na normy wychowania, które zostały mu wpojone, dlatego też sprawcy przemocy w rodzinie muszą zostać poddani edukacji i oddziaływaniom korekcyjnym. Przyjmuje się, że zazwyczaj przemoc jest zachowaniem wyuczonym. Istnieje możliwość oduczenia się negatywnych sposobów reagowania. Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców pozwala na redukcję agresji, kształtowanie umiejętności komunikacji, relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz radzenia sobie z własną złością i agresją.

IV. Cele programu

Cel podstawowy: powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

- 1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie nad dalszym stosowaniem tej przemocy;
- 2) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy;
- 5) zdobycie i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- 6) zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- 7) uzyskiwanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

W/w cele programu kompatybilne są z § 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).

V. Zakładane efekty programu

- 1) uznanie przez sprawców faktu stosowania przemocy;
- 2) powstrzymanie się przez te osoby od aktów przemocy;
- 3) zdobycie wiedzy w zakresie wychowania dzieci bez przemocy;
- 4) zmiana w postawach i zachowaniu sprawców;
- 5) zwiększenie odpowiedzialności za własne czyny;
- 6) korekta zachowań agresywnych na asertywne;
- 7) powstrzymywanie się od nadużywania alkoholu;
- 8) umiejętność radzenia sobie z trudnymi zachowaniami innych;
- 9) ustabilizowanie sytuacji materialnej;
- 10) wyciszenie konfliktu z partnerem.

VI. Realizatorzy programu

Realizatorem programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim, zwane dalej „PCPR”. Oddziaływania prowadzić będzie osoba, która spełniać będzie łącznie następujące warunki:

- 1) ukończyła studia wyższe magisterskie na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
- 2) posiada zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemoc w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- 3) ma udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Partnerami realizatora programu, w szczególności w zakresie rekrutacji i monitoringu programu będą instytucje stykające się ze sprawcą przemocy domowej w tym:

- Gminy z terenu powiatu nowodworskiego reprezentowane przez Zespoły interdyscyplinarne,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowodworskiego,
- Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Sąd Rejonowy w Pułtusku,
- Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim, Komisariaty i Posterunki z terenu Powiatu.

Ścisła współpraca w/w instytucji pozwoli na większą skuteczność i efektywność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

VII. Adresaci programu

Program ma bardzo szeroką grupę adresatów. Pośrednio odnosi się do osób doznających przemocy, instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, specjalistów w nich pracujących, jak również całej społeczności. Bezpośrednio jest kierowany do osób stosujących przemoc. Istotne znaczenie dla realizacji programu ma fakt, że sprawcy przemocy, tworzą niejednorodną pod wieloma względami grupę. Różnorodność ta powinna być uwzględniona w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Przyjmuje się, że program adresowany jest do pełnoletnich osób z powiatu nowodworskiego:

- 1) skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których są warunkowo zawiesił wykonywanie kary lub warunkowo zwolnił z odbycia reszty kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- 2) wobec których sąd zastosował warunkowe umorzenie postępowania karnego (jako środek probacyjny);
- 3) stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- 4) które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie, dotyczy to w szczególności osób, skierowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, takie jak: PCPR, OPS, KRPA, Policja, Prokuratura, Sąd, zespoły kuratorskie oraz zespoły interdyscyplinarne.

VIII. Zasady realizacji programu

1. Procedury selekcji i naboru uczestników programu

Szczegółowe zasady selekcji i naboru uczestników opracowane zostaną przez prowadzącego oddziaływania. Przy tworzeniu szczegółowych zasad selekcji i naboru prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

- 1) selekcja i nabór muszą być dostosowane do specyfiki danego typu sprawców przemocy;
- 2) wstępnym warunkiem kwalifikacji do grupy korekcyjno-edukacyjnej jest uznanie przez sprawcę faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie;
- 3) uczestnikiem programu nie może być osoba uzależniona od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, chyba że zakończyła terapię uzależnienia lub przynajmniej znajduje się na tak zaawansowanym etapie procesu terapeutycznego, aby można było pracować nad zmianą jej agresywnych zachowań; osobę stosującą przemoc w rodzinie, wobec której rozpatrywane jest uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia;
- 4) nabór uczestników odbywać się będzie na podstawie:
 - a) zobowiązania osoby na drodze sądowej do uczestniczenia w programie,
 - b) pisemnej zgody uczestnika i zobowiązania do postrzegania regulaminu uczestnictwa w programie, o którym mowa w dalszej części;
- 5) w ramach selekcji i naboru dokonane zostaną diagnozy: wstępna i pogłębiona. Powyższe wynika z założenia, że fundamentem działań korekcyjno-edukacyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest rzetelna diagnoza problemu przemocy i stanu funkcjonowania sprawy, dlatego też przed przystąpieniem do bezpośrednich oddziaływań dokonane zostaną wstępne rozpoznania diagnostyczne osób zgłoszonych/zgłaszających się do programu oraz pogłębiona diagnoza. W/w rozpoznawania mają ponadto pozwolić zidentyfikować u potencjalnych uczestników programu poważne zaburzenia stanu psychicznego. Zweryfikowane zostanie czy udział w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych osoby z głębokimi zaburzeniami emocjonalnymi, przewijającej cechy

osobowości nieprawidłowej, w tym antyspołecznej czy osobowości z pogranicza nie będzie stwarzał zagrożenia dla treści programowych. Diagnozy będą obejmowały:

- a) w zakresie wstępnego rozeznania diagnostycznego m.in. funkcjonowania uczestnika, rzeczywistych okoliczności skierowania do programu, określenia czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc, najgroźniejszych i typowych form oraz okoliczności przemocowych zachowań, aktualnej sytuacji rodzinnej i zdrowotnej, określenia cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej,
- b) w zakresie pogłębionej diagnozy m.in. historii relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków, historii interwencji związanych z przemocą, historii pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych, doświadczeń związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, historii agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych, kontaktów z wymiarem sprawiedliwości, historii edukacyjno-zawodowej, charakterystyki szczegółowej zachowań i postaw przemocowych.

Wszystkie informacje uzyskane od uczestników dotyczące życia osobistego objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

2. Reguły uczestnictwa w programie

Reguły uczestnictwa w programie opracowane zostaną przez prowadzącego oddziaływania. Przy tworzeniu reguł uczestnictwa prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

- 1) reguły uczestnictwa muszą być dostosowane do specyfiki danego typu sprawców przemocy, dla każdej grupy stosujących przemoc powinny zostać opracowane odrębne reguły uczestnictwa;
- 2) reguły muszą mieć formę dokumentu podpisanego przez uczestników;
- 3) reguły muszą zawierać w szczególności:
 - a) formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach,
 - b) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
 - c) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi,
 - d) wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.
- 4) reguły w przypadku osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność, powinny przewidywać sankcje za uchylanie się od udziału w programie;
- 5) fakt uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest objęte tajemnicą z wyłączeniem możliwości informowania instytucji i organizacji, które skierowały do programu oraz członków rodziny;
- 6) w regułach uczestnictwa należy zawrzeć zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania narkotyków, innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych.

3. Realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne opracuje i następnie zrealizuje prowadzący. Przy tworzeniu oddziaływań prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

- 1) oddziaływania muszą być prowadzone w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych przy założeniu, że uczestnictwo w programie ma przede wszystkim oddziaływać korygująco na niepożądane i szkodliwe zachowania oraz postawy sprawcy. Pomoc psychologiczna czy psychoterapeutyczna powinna odgrywać rolę jedynie pomocniczą;
- 2) praca ze sprawcami powinna mieć charakter grupowy. Przewiduje się możliwość zindywidualizowania pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, przy założeniu, że dominującą formą pracy będzie praca grupowa;
- 3) oddziaływania powinny być realizowane w oparciu o model integracyjny, tzn. łączący elementy modelu społeczno-kulturowego, modelu przemocy rozpatrywanej z perspektywy systemu rodzinnego oraz modelu przemocy rozpatrywanej z perspektywy podejścia skoncentrowanego; integracja powinna dotyczyć następujących elementów:
 - a) edukacji na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc,
 - b) promocji wartości i idei wspierających godność osoby, dobra rodziny, równości płci oraz praw kobiet i dzieci, a także odpowiedzialności za osobiste decyzje i gotowości obrony słabszych,
 - c) stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą
 - d) uczenia umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.
- 4) merytorycznie oddziaływania powinny koncentrować się wokół następujących elementów: edukacji uczestników, rozpoznawania i zmian systemu ich przekonań i postaw osobistych oraz zmian behawioralno-poznawczych;
- 5) oddziaływania muszą składać się z treści edukacyjnych oraz praktycznych ćwiczeń dostarczających korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniające zachowania

i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia;

- 6) wskazane jest aby treści edukacyjne oddziaływań skupiały się wokół:
- a) społeczno-kulturowych źródłach i okoliczności towarzyszących przemocy domowej,
 - b) problemów władzy i kontroli w relacjach interpersonalnych, zaprzeczeniu odpowiedzialności za przemoc,
 - c) planowaniu i rozwijaniu samokontroli,
 - d) specyfiki związku pomiędzy nadużywaniem substancji psychoaktywnych a stosowaniem przemocy,
 - e) dziedziczenia społecznego patologii życia rodzinnego, świadomości dotyczącej doświadczeń bycia krzywdzonym na kształtowanie wrogości wobec innych,
 - f) promocji pozytywnych standardów i wartości,
 - g) nieakceptowanych przez partnera zachowań seksualnych jako formy przemocy,
 - h) kształtowania kompetencji wychowawczych, wpływu doświadczenia i obserwowania przemocy w rodzinie na rozwój dziecka,
 - i) tolerancji i szacunku wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

4. Założenia w zakresie realizacji programu

1. Czas realizacji programu: 2021 – 2022r.;
2. Sposób realizacji oddziaływań – przykładowe metody pracy:

- a) wykłady,
- b) projekcje filmów,
- c) ćwiczenie umiejętności,
- d) mikroedukacje,
- e) treningi edukacyjne,
- f) dyskusje grup,
- g) metoda psychodramy,
- h) „burza mózgów”,
- i) scenki,
- j) praca indywidualna na tle grupy,
- k) informacje zwrotne,
- l) modelowanie umiejętności przez prowadzących,
- m) zadania domowe.

3. Miejsce realizacji programu:

Spotkania grupowe i indywidualne w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego, dla osób stosujących przemoc odbędą się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w czasie, który uniemożliwi styczność uczestników programu z osobami doświadczającymi przemocy.

4. Udział w programie korekcyjno-edukacyjnym jest bezpłatny.
5. Prowadzący opracuje szczegółowy harmonogram i przedstawi go do akceptacji Dyrektorowi PCPR.
6. Udział w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych jest obowiązkowy. W przypadku absencji uczestnika prowadzący zajęcia informuje o tym instytucję kierującą i/lub monitorującą organizatora.
7. Zajęcia powinny być prowadzone w grupach nie większych niż 10-15 osób.
8. Program może być realizowany w systemie zamkniętym, w grupach o stałym składzie osobowym lub w systemie otwartym zakładającym możliwość przystąpienia do grupy nowych uczestników w trakcie trwania cyklu, w zależności od liczebności grupy oraz procesów zachodzących w grupie. Ostateczną decyzję o przyjęciu do grupy nowego

uczestnika podejmuje prowadzący. Oddziaływania prowadzone są w warunkach wolnościowych.

9. Czas trwania edycji programu 64 godziny spotkań dla każdego uczestnika, w tym 60 godzin zegarowych spotkań grupowych oraz 4 godziny zegarowe spotkań indywidualnych dla każdego uczestnika. Zajęcia grupowe dla uczestników programu powinny być prowadzone jeden raz w tygodniu przez 4 godziny zegarowe przez okres 3 miesięcy.
10. Program musi się zakończyć oceną końcową uczestników sporządzoną przez prowadzącego.
11. Prowadzący po zakończeniu edycji programu sporządzi sprawozdanie z jego realizacji.

IX. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoringowi będą podlegać zachowania związane z przemocą u osób uczestniczących w programie. Monitoring powinien być prowadzony w trakcie trwania programu i rok po jego zakończeniu. Za monitoring odpowiadają instytucje i organizacje realizujące program, które w tym zakresie zobowiązane są do współpracy z instytucjami i organizacjami prowadzącymi program przeciwdziałania przemocy i pomagania ofiarom przemocy w rodzinie.

System monitorowania polega na weryfikowaniu efektów programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, zbieraniu rzetelnych informacji o zachowaniu uczestników programu wobec członków swej rodziny w szczególności poprzez:

- 1) kontakt realizatorów i/lub prowadzących z osobami wobec, których uczestnicy programu stosowali przemoc (spotkania muszą być realizowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo osób – uczestników spotkań);
- 2) wizytach dzielnicowych w rodzinach uczestników programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, kontroli ilości interwencji policyjnych w trakcie udziału w programie oraz po zakończeniu;
- 3) wywiadach przeprowadzanych w środowisku uczestników programów korekcyjno – edukacyjnych kuratorów, pracowników socjalnych PCPR oraz właściwych OPS (wywiady z domownikami).

X. Finansowanie programu

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. Zakłada się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń programu.